

Betydning af bopæl og social position for forbrug af sundhedsydelser ved angst/depressionslidelser

Aake Packness, Psykiatrisk Visitationsklinik
Psychiatric Research Unit, Region Zealand, Denmark

Baggrund

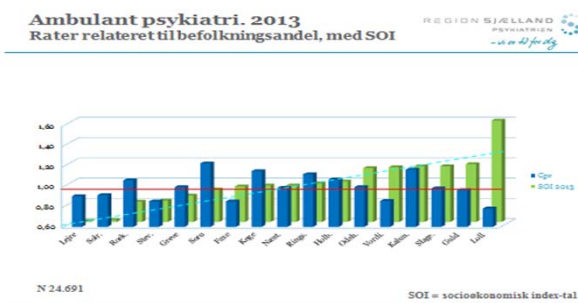
Størst behov – færrest ydelser

Befolkningen, i områder hvor der kunne forventes størst psykisk sygelighed, modtager færrest psykiatriske ydelser. Mit studie vil søge at belyse hvorfor.

Depression og angst er udbredte lidelser, som synes at være i vækst. 440.000 borgere fik ordineret antidepressiva i 2013. 10% af førtidspensionerne i 2014 var begrundet i depressions- eller angst lidelse. Det er sygdomme, som har alvorlig menneskelig, social og samfundsøkonomisk betydning.

Det er veldokumenteret, at lav socioøkonomisk position er forbundet med hyppigere forekomst af psykisk lidelse – også angst og depression.

Figur 1: Forbrug af psykolog- og psykiatri-ydelser i RSJ 2013

Figur 1 viser – markeret med blå søjler - det relative forbrug af psykiatri- og psykologiydelser i kommunerne i Region Sjælland i 2013. Den røde linje angiver hvor mange patienter der kunne forventes pr kommune, givet de var fordelt ligeligt i forhold til befolkningsandele. De grønne søjler angiver det socioøkonomiske index – jo højere, jo mere socialt belastet. Det ses at borgere, i de områder med forventeligt største behov, modtager færrest ydelser.

Denne forskel ikke kan tilskrives sygehuspsykiatrien, tværtimod. Der er en sammenhæng med fordeling af praktiserende psykiatere og det lokale forbrug af psykiatriske ydelser. Det leder til spørgsmålet: Modtager de velstillede patienter flere speciallægeydelser fordi de bor i samme område, som dem - eller fordi de henvises anderledes?

Formål

Formålet er at undersøge hvilken betydning socioøkonomiske og geografiske faktorer har for behandlingskontakt og behandlingsniveau for patienter i medicinsk behandling for depressions- og angstlidelser.

Aake Packness
Kvalitetskonsulent, Ph.d.-stud
Psychiatric Research Unit
Fælledvej 6
4200 Slagelse
Danmark
aapa@regionsjaelland.dk

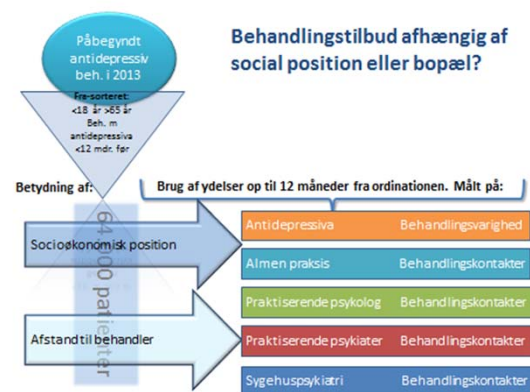
Lene Hastrup
Seniorforsker
Psykiatrisk Forskningsenhed
Fælledvej 6
4200 Slagelse
Danmark
lhhs@regionsjaelland.dk

Metode

Forløbsstudie

Studiet gennemføres som et registerbaseret kohortestudie omfattende alle borgere mellem 18 og 64 år, bosat i Danmark i 2013, som har påbegyndt behandling med antidepressiva samme år, og ikke har været behandlet med antidepressiva året forinden.

Figur 2: Metodebeskrivelse

Gruppen, der udgør ca. 64.000 individer, følges i et år fra ordinationen. Data vedr. samlivsstatus, uddannelse, indkomst, erhvervstilknytning, adgang til bil og kroniske lidelser indsamles. Afstand til nærmeste behandler beregnes i km og i transporttid. Der ses på hvilke typer sundhedsydelser de modtager, som kan relateres til den antidepressive behandling. Dvs. varighed af den medicinske behandling, kontakt er til egen læge, psykolog, psykiater eller sygehuspsykiatri. Forbruget af sundhedsydelser sammenholdes med socioøkonomisk position og afstand til behandler.

Det forventes, at

- høj socioøkonomisk position (SØP) er forbundet med behandling på højere specialiseringsniveau,
- - afstand til behandlingssted har betydning for behandlingskontakt ved lav SØP, men ikke ved høj SØP
- - afstand til behandlingssted har betydning for antal behandlingskontakter ved lav SØP, men ikke ved høj SØP

Perspektiv

Projektet bidrager til at belyse en samfundsmæssig relevant problemstilling – lighed i adgang til behandling – her, hvorvidt socialposition har særlig betydning for adgang til behandling ved depression eller angst, når der tages højde for afstand til behandler.